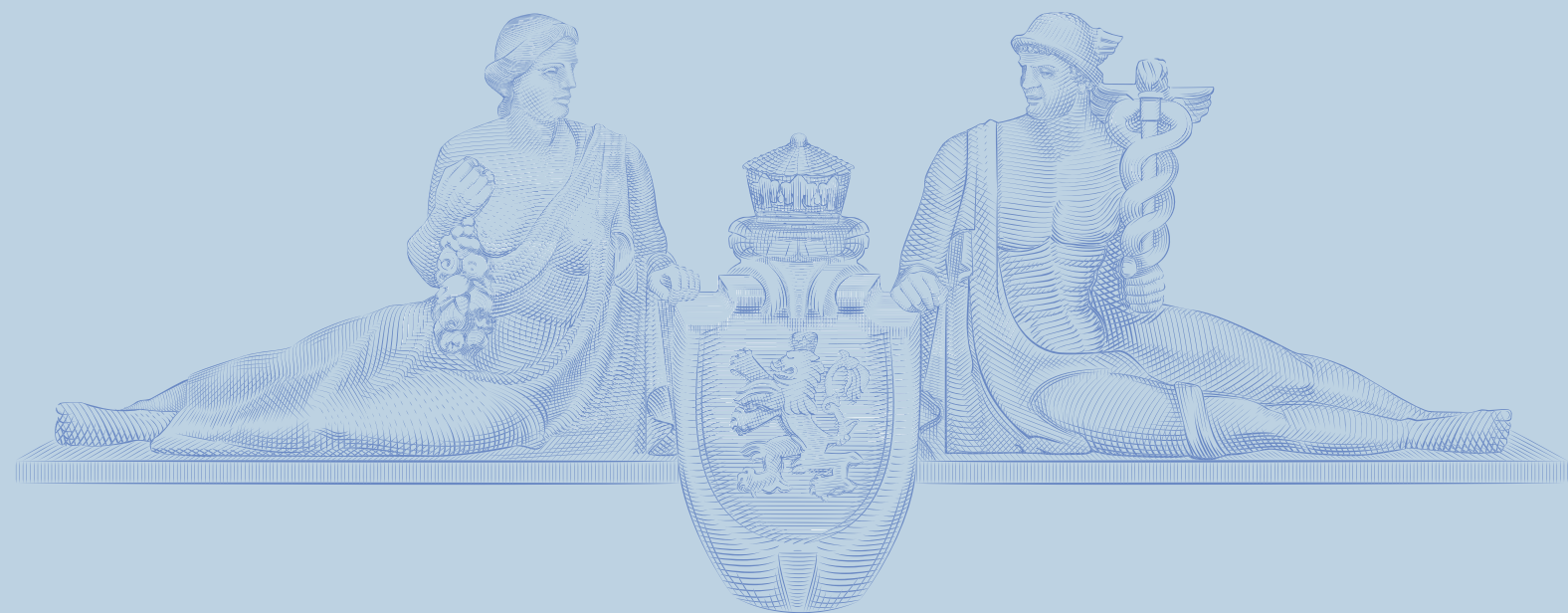

ТЕМАТИЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И АКЦЕНТИ

ПРОМЕНИ В ТЪРГОВСКАТА ПОЛИТИКА НА САЩ

(ИЗВАДКА ОТ „ИКОНОМИЧЕСКИ ПРЕГЛЕД“,
БРОЙ 1/2025 Г.)

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА

Промени в търговската политика на САЩ

В началото на втория мандат на Доналд Тръмп като президент на САЩ новото правителство на страната постави като основен акцент в икономическата си политика въвеждането на значителни промени във външнотърговските взаимоотношения на страната. На 20 януари 2025 г. президентът на САЩ подписа изпълнителна заповед, с която нареди до 1 април 2025 г. да се прегледат и установят „нелоялните търговски практики“ от страна на други държави, както и да се изготвят препоръки за въвеждане на „реципрочни митнически ставки“ при наличие на такива практики. До края на април 2025 г. митата, които САЩ въведе или планира да въведе, могат да бъдат разделени в зависимост от обхвата си на мита, специфични за дадена държава или група държави, както и на мита, специфични за конкретни стоки (секторни мита).

Първата група митнически ставки включва:

- Митническа ставка за вноса от Китай, която на 4 февруари бе определена в размер на 10%, а впоследствие бе увеличена неколкостранно до 145% в рамките на реципрочните мита;
- Митническа ставка в размер на 25% за вноса от Мексико и Канада. Първоначално тя трябваше да влезе в сила на 4 февруари 2025 г., но два пъти бе отложена с по 30 дни, а на 2 април отлагането бе удължено за неопределено време;
- „Реципрочни мита“, които ще се прилагат върху вноса от почти всички държави, имащи търговски отношения със САЩ. Тези реципрочни мита се налагат в отговор на действащите мита, данъчни политики и всякакъв друг вид политика на тези държави, включително такива, свързани с валутни курсове и прилагането на нелоялни търговски практики. Реципрочните мита не се отнасят за стоките, за които се прилагат специфични мита, като стомана и алуминий, автомобили и автомобилни части, както и за допълнителен списък с енергийни и някои други стоки. На 5 април 2025 г. бе въведена всеобща митническа ставка в размер на 10% за вноса от всички търговски партньори (без Канада и Мексико), както и по-високи ставки, достигащи 50% за някои държави в зависимост от размера на излишъка им в търговията със САЩ. На 9 април президентът на САЩ обяви 90-дневна отсрочка на по-високите реципрочни мита за всички държави, с изключение на тези за вноса от Китай. Всеобщата ставка от 10% остана в сила;
- Правителството на САЩ обяви, че възнамерява да въведе митническа ставка в размер на 25% за вноса на стоки от Европейския съюз (ЕС), която до края на април не бе въведена. На 2 април президентът Тръмп посочи, че реципрочната митническа ставка върху вноса на стоки от ЕС ще бъде 20%.
- Втората група специфични митнически ставки, въведени за конкретни продукти, включва:
 - Митническа ставка за вноса на стомана и алуминий в размер на 25%, обявена на 10 февруари и влязла в сила на 12 март 2025 г.;
 - Митническа ставка в размер на 25% за вноса на автомобили и някои автомобилни части. Митническата ставка за автомобилите влезе в сила на 3 април 2025 г., а за автомобилните части следва да бъде въведена преди 3 май;
 - Правителството на САЩ планира въвеждането на специфични мита и за други стокови групи, като фармацевтични продукти, полупроводници и други.

Периодът след встъпването в длъжност на новата президентска администрация на 20 януари 2025 г. се отличаваеше със значителна несигурност на международните финансови пазари, предизвикана от честата промяна на позициите на президента Тръмп относно размера и обхвата на новите мита. Особено силно въздействие върху международните финансови пазари оказаха: въвеждането и последващото отсрочване на повишените мита за Канада и Мексико; прилагането и временното спиране на реципрочните мита; грастичното повишение на вносните мита за Китай до 145%. В края на април президентът на САЩ заяви, че администрацията му води разговори с правителството на Китай за сключване на споразумение относно митата между двете страни.

Независимо от неокончателния и променящ се характер на търговската политика на правителството на САЩ, повечето от наличните към момента анализи за влиянието на увеличените мита върху търговията, инфлацията и растежа в световен мащаб достигат до заключението, че ефектът върху световната икономика ще бъде отрицателен. Според моделна оценка на МВФ, публикувана през април 2025 г.¹, в резултат на увеличените мита отрицателният ефект върху растежа на световната икономика в краткосрочен период (до 2027 г.) ще бъде между 0.4 и 1.0 процентни пункта от световния БВП. Ако се приеме, че въведените мита от САЩ са постоянни, дългосрочното отрицателно въздействие върху растежа на световната икономика (в рамките на 10 години) се оценява на между 0.9 и 0.2 процентни пункта от световния БВП.

¹ *World Economic Outlook*, Международен валутен фонд, април 2025 г.

ХУДОЖЕСТВЕННОТО ОФОРМЛЕНИЕ НА КОРИЦАТА Е РАЗРАБОТЕНО ВЪЗ ОСНОВА НА СКУЛПТУРНАТА ГРУПА „ХЕРМЕС И ДЕМЕТРА“, ДЕЛО НА КИРИЛ ШИВАРОВ, РАЗПОЛОЖЕНА НА ЮЖНАТА ФАСАДА НА СГРАДАТА НА БНБ